

Aan de gemeenteraad van Bloemendaal

Raadsvergadering d.d. : 20 april 2016
Commissievergadering d.d. : 10 april 2016
Portefeuillehouder : R.W. Kruijswijk
Programmaonderdeel : 6 Buitenruimte
Corsanr. : 2016005473
Bijlagen : 2016005811 beleidsplan

Onderwerp: : Vaststellen beleidsplan Openbare verlichting 2016-2026

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 maart 2016,

besluit met in acht neming van Amendement A:

1. De beleidsuitgangspunten voor openbare verlichting volgens het Beleidsplan openbare verlichting 2016-2026 vast te stellen;
2. Te kiezen voor geleidelijke vervanging van de verlichtingsarmaturen door statisch dimbare ledverlichting volgens scenario 3, waarbij het huidige beschikbare vervangingsbudget bepalend is voor het tempo van de vervanging;
3. De keuze voor scenario 3 in het beheersplan 2016-2019 voor de openbare verlichting vast te stellen en de vervangingsplannen daarop te baseren.

A.

AMENDEMENT

Van : GroenLinks, D66
Betreft : Raadsvoorstel Beleidsplan openbare verlichting 2016-202
Nummer : 2016
Onderwerp : Beleidsplan openbare verlichting 2016-2026
Datum raad : 20 april 2016
Agendapunt :

De raad der gemeente Bloemendaal, in vergadering bijeen op woensdag, 20 april 2016,

Kennis genomen hebbend van het raadsvoorstel tot besluitvorming met betrekking tot het Beleidsplan openbare verlichting 2016-2026,

Constateernde dat:

- de led-verlichtingsindustrie nog volop in ontwikkeling is en er kwalitatief steeds betere verlichtingsarmaturen voor lagere prijzen worden aangeboden;
- de berekeningen in het raadsvoorstel gemaakt zijn op prijspeil 2015 met de huidige stand ter techniek;
- de keuze voor geleidelijke vervanging van de verlichtingsarmaturen door statisch dimbare led-verlichting volgens scenario 3 is gemaakt;
- het vervangingsbudget jaarlijks € 191.000 en regulier onderhoud is daarnaast jaarlijks € 73.000 is;
- de looptijd van het beleidsplan 2016-2026.

Van mening zijnde dat:

- gezien de spoedige ontwikkelingen op moment van aanschaf per afzonderlijk project het best kan worden gekozen tussen statisch dimbare -en dynamische led-verlichting;
- dynamische led-verlichting qua comfort, onderhoud, duurzaamheid, energiekosten en mogelijkheden het best scoort;
- het voorgestelde tempo en financiering voor onderhoud ongewijzigd moet blijven,
- een evaluatie en update van het beleidsplan tussen 2016 en 2026 jaar wenselijk is.

amendeert het voorgelegde besluit

Verwijdert de besluitregels 2 en vervangt deze door regel 2, en voegt toe regel 4.

- 2 Te kiezen voor geleidelijke vervanging van de verlichtingsarmaturen door statisch en dynamische dimbare ledverlichting volgens scenario 3 en 4, waarbij het huidige beschikbare vervangingsbudget bepalend is voor het tempo van de vervanging;
- 4 Tussen 2016 - 2026 een evaluatie en update te maken van Beleidsplan openbare verlichting 2016-2026.

Fractie D66 Fractie GroenLinks

J. Westphal

H. Faber

Corsarr: 2016014326

Voor: 16

Tegen: 0

Afw: Heukels (VB)
Barendregt (LB)
Burger (CDA)

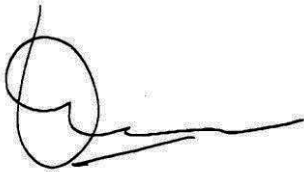
Aangenomen

Voor: 16
Tegen: 0
Afwezig: Heukels (LB), Barendregt (LB) en Burger (CDA)
Amendement A: Aangenomen

Voordracht: Het Beleidsplan openbare verlichting 2016-2026 wordt unaniem door de raad vastgesteld.

De raad voornoemd, d.d. 20 april 2016.

de voorzitter,

de griffier,

Advies commissie

De **voorzitter** concludeert dat het onderwerp rijp is voor beraadslaging en geagendeerd kan worden als bespreekpunt voor de raad van 20 april 2016. D66 en GrL zullen mogelijk een motie indienen om een evaluatie moment toe te voegen en de mogelijkheden tot een andere manier van dimmen te benoemen.

Aanleiding en beoogd effect

In het collegeprogramma 2014-2018 staat duurzaamheid als speerpunt benoemd. Voor de openbare verlichting willen wij dit speerpunt vertalen in het toepassen van energiezuinige armaturen met een lange levensduur en weinig onderhoud. De keuze valt daardoor bijna automatisch op led-verlichting.

Deze keuze verhoudt zich slecht met het huidige beleidsplan openbare verlichting, dat in december 2011 is vastgesteld door de gemeenteraad. Toen heeft uw raad gekozen voor de in aanschaf goedkoopste armaturen, en dat waren (en zijn nog steeds) geen energiezuinige (led)-armaturen.

Om onze ambitie op de juiste wijze tot uitdrukking te brengen in het beleid hebben wij het beleidsplan herzien. Het resultaat is het beleidsplan Openbare verlichting Bloemendaal 2016 tot 2026, dat wij u thans aanbieden.

In het beleidsplan worden de uitgangspunten en randvoorwaarden vastgelegd voor het ontwerp en beheer van de openbare verlichting. Met die randvoorwaarden kunnen wij een op de Bloemendaalse situatie toegespitst beheerplan openbare verlichting maken en aan de hand daarvan de openbare verlichting in de gemeente moderniseren en verduurzamen.

Politieke keuzeruimte

In het beleidsplan is een groot aantal beleidsuitgangspunten voor de openbare verlichting benoemd.

Voor elk van die uitgangspunten heeft uw raad politieke keuzeruimte. Er worden namelijk geen wettelijke eisen gesteld aan openbare verlichting, alleen richtlijnen. Wel blijkt uit jurisprudentie dat het hanteren van die richtlijnen wordt gezien als voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor een veilige openbare buitenruimte.

In de volgende tabel zijn alle beleidsuitgangspunten opgenomen die zijn benoemd in het beleidsplan 2016-2026. Per beleidsuitgangspunt is de keuze die wij voorstellen opgenomen. Waar die keuze afwijkt van het huidige beleidsplan is de keuze vet gedrukt.

De beleidskeuzes hebben zowel betrekking op het licht (hoeveelheid, kleur, gelijkmatigheid, effect op fauna) als op de materialisatie van lichtmasten en verlichtingsarmaturen (vormgeving, uitstraling, duurzaamheid).

TABEL 1: BELEIDSKEUZES OPENBARE VERLICHTING GEMEENTE BLOEMENDAAL

Verlichtingssterkte en gelijkmatigheid
- De verlichtingssterkte van nieuwe verlichting voldoet aan de ROVL-richtlijnen
- De gelijkmatigheid van nieuwe verlichting voldoet aan de ROVL-richtlijnen
- Het politiekeurmerk Veilig wonen wordt niet toegepast voor openbare verlichting, tenzij dat keurmerk al voor een bepaald gebied is afgegeven
Energiebesparing
- Bij vervanging wordt led-verlichting toegepast, voor zover dat technisch en financieel realistisch is
- Nieuwe en te vervangen verlichting wordt in de nacht gedimd
- Er wordt gebruik gemaakt van energiezuinige technieken
- Buiten de bebouwde kom worden bij voorkeur alternatieve technieken voor verkeersgeleiding toegepast in plaats van verlichting
- Nieuwe of aangepaste openbare verlichting voldoet aan energielabel C, waarmee de gemeente een hogere ambitie nastreeft dan de duurzaamheidscriteria van de overheid zoals gepubliceerd door PIANOo¹ (label D)
- In 2020 wordt een energiebesparing van ten minste 20% ten opzichte van 2013 gerealiseerd
Lichthinder
- Ter voorkoming van lichthinder wordt de "algemene richtlijn betreffende lichthinder" toegepast bij ontwerp van nieuwe verlichting
- De verblindingsindex-classificatie van nieuwe armaturen moet worden

¹ PIANOo (www.pianoo.nl) is het expertisecentrum voor inkoop en aanbesteden van de overheid

aangetoond door de leverancier en voldoen aan de richtlijn
Lichtvervuiling en duisternis
- Het aantal lichtpunten in het buitengebied wordt waar mogelijk verminderd en in ieder geval niet groter
- In parken en op achterpaden wordt geen openbare verlichting geplaatst
- Er worden alleen nieuwe verlichtingsarmaturen toegepast waarvan het licht niet of nauwelijks omhoog schijnt
- De gemeente zet bij nieuwe infrastructurele projecten in op maatregelen die het terugdringen van openbare verlichting bevorderen
Sociale veiligheid
- Middels strooilicht wordt voorkomen dat voortuinen geheel donker worden
- Achterpaden worden niet door de gemeente verlicht
Materiaalkeuze
- Openbare verlichting wordt duurzaam ingekocht volgens de landelijk geldende criteria voor duurzaam inkopen (zoals gepubliceerd door PIANOo)
- Nieuwe armaturen worden voorzien van een programmeerbare dimmer
- Nieuwe verlichting heeft een lichtkleur van 3000 Kelvin (geelwit), overeenkomstig de huidige verlichting
- Bij vervanging is het lampvermogen van het nieuwe armatuur lager dan het huidige
- Nieuwe verlichting voldoet aan energielabel C
Verlichting van derden
- Reclameverlichting wordt alleen toegepast inabri's, niet aan lichtmasten
- De gemeente kan en wil adviseren over het verlichten van terreinen van derden binnen de gemeente, waarbij het gemeentelijke beleid als kader wordt gehanteerd
Energievoorziening
- Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt bij voorkeur een eigen kabelnet aangelegd voor de openbare verlichting
- Bij vervanging van lichtmasten en armaturen wordt de huidige aansluitkabel gebruikt
Omgeving en communicatie
- De gemeente betreft inwoners, ondernemers en belangengroeperingen bij omvangrijke veranderingen aan de openbare verlichting
- bij (de communicatie over) openbare verlichting wordt rekening gehouden met omgevingsfactoren als lichthinder, sociale veiligheid
Beheer en onderhoud
- Door tijdig onderhoud uit te voeren wordt kapitaalvernietiging voorkomen
- Er worden voldoende opleidingsmogelijkheden geboden om te zorgen dat bestaande en nieuwe kennis in de organisatie aanwezig is/blijft en optimaal kan worden aangewend voor het beheer
- Voor het onderhoud door externe partijen wordt onderzoek gedaan naar de optimale contractvorm(en), die aansluit op zowel bestaande als nieuwe verlichting
Woongebieden
- Openbare verlichting wordt toegepast om verkeersveiligheid en sociale veiligheid te creëren
- Openbare verlichting in woongebieden is gelijkmatig (conform richtlijn ROVL), en wordt in de nacht gedimd waarbij de gelijkmatigheid gehandhaafd moet blijven
- Parken, groengebieden en solitaire voetpaden worden niet verlicht, tenzij ze deel uitmaken van een doorgaande route voor langzaam verkeer met voldoende sociale controle
- Parkeerterreinen worden voorzien van dimbare verlichting, die kan worden uitgeschakeld als ze in het donker niet of nauwelijks worden gebruikt
Winkelgebieden
- In winkelgebieden wordt de verlichtingskeuze bepaald door verkeersveiligheid, sociale veiligheid en creëren van de gewenste sfeer
- In het verlichtingsontwerp wordt rekening gehouden met bestaande commerciële uitingen en verlichting (sfeerverlichting, etalages)
- Bevestigen van commerciële- of sfeerverlichting aan verlichtingsmasten of -armaturen wordt niet toegestaan
- Verlichting in winkelgebieden wordt 's nachts gedimd
Hoofdwegen
- De keuze van verlichtingsarmaturen en dimregime wordt bepaald op basis van verkeersveiligheid en functionaliteit

- De verlichting wordt waar mogelijk afgestemd met de (overige) wegbeheerders
- De gemeente onderzoekt alternatieven voor verkeersgeleiding naast of in plaats van openbare verlichting
Buitengebied
- Wegen in het buitengebied worden niet verlicht, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om wel verlichting aan te brengen
- Verlichting wordt alleen toegepast als er geen alternatieven voor verkeersgeleiding mogelijk zijn
- Bestaande verlichting wordt bij voorkeur verminderd of verwijderd en in ieder geval niet uitgebreid
- Bij de keuze voor openbare verlichting worden ecologische effecten zwaar meegewogen
- (Fiets)oversteekplaatsen op kruisingen en rotondes worden verlicht

Gedachtegang

Het beleidsplan Openbare verlichting 2016-2026 geeft de kaders voor het beheer van de openbare verlichting in de komende tien jaar. De gemeenteraad stelt deze kaders vast en toetst de uitvoeringsplannen (de beheerplannen die elke vier jaar aan de raad worden voorgelegd) aan deze kaders.

De kaders kunnen worden onderscheiden in de beleidsuitgangspunten, die zijn weergegeven in de vorige paragraaf, en de financiële/beheersmatige kaders die hierna worden uitgewerkt aan de hand van een aantal vervangingsscenario's. Dit onderscheid komt ook tot uiting in de twee onderdelen van het concept raadsbesluit.

De openbare verlichtingsinstallatie heeft drie componenten:

- Het elektriciteitsnet waar de verlichting op is aangesloten;
- De lichtmasten;
- De verlichtingsarmaturen met de lampen die daar in zitten.

Het elektriciteitsnet is voor meer dan 90% in eigendom en beheer bij nutsbedrijf Liander. De ca. 10 kilometer voedingskabels die de gemeente zelf beheert zijn vrij nieuw en de komende tien jaar niet aan vervanging toe. Hoewel de kwaliteit van de service van het nutsbedrijf bij storingen regelmatig te wensen overlaat zien wij gezien de hoge aanlegkosten geen reële mogelijkheden te kiezen voor een andere wijze van energievoorziening (eigen net aanleggen) en wordt daarop in het beleidsplan verder niet ingegaan. Bij aanleg van nieuwe verlichtingsinstallaties in uit-/inbreidingsgebieden wordt uitgegaan van aanleg van een eigen net, bestaande verlichting blijft aangesloten op de OV-adars in het laagspanningsnet van Liander.

De bijna 4600 lichtmasten vertegenwoordigen een vervangingswaarde van ca. € 1,5 miljoen. De economische levensduur van lichtmasten bedraagt 40 jaar². Een klein deel (20%) van de lichtmasten is ouder dan 30 jaar en komt op basis van de leeftijd de komende tien jaar in aanmerking voor vervanging. De vervangingskosten bedragen gemiddeld € 30.000 per jaar en worden binnen de reguliere meerjarenbegroting gedekt.

Van de 4800 verlichtingsarmaturen is meer dan de helft op basis van de leeftijd en de economische levensduur van 20 jaar aan vervanging toe. De gemiddelde vervangingskosten worden geraamd op € 500, de vervangingswaarde bedraagt dus ca. € 2,4 miljoen. De armaturen zijn bepalend voor het lichtbeeld en het energiegebruik van de openbare verlichting en hebben daarmee het grootste effect op de duurzaamheidsambitie en belevingswaarde. Het beleidsplan richt zich daarom in hoofdzaak op de vervanging van de verlichtingsarmaturen.

In de onderstaande vervangingsscenario's wordt er van uitgegaan dat bij vervanging nieuwe verlichtingsarmaturen worden aangebracht op de bestaande lichtmasten. Indien ook de lichtmasten worden vervangen is het uitgangspunt dat die op dezelfde plaats terugkomen en de lichtpunthoogte niet wijzigt.

² In de financiële verordening is voor lichtmasten 45 jaar en voor armaturen 15 jaar als afschrijvingsperiode gehanteerd, dat wordt in de volgende verordening aangepast naar 40 resp. 20 jaar

Vervangingsscenario's

Uit het beleidsplan blijkt dat ongeveer de helft van de verlichtingsarmaturen (ca. 2500 stuks) de economische levensduur van 20 jaar heeft bereikt en in principe aan vervanging toe is. In het beleidsplan zijn daarom twee scenario's doorgerekend voor vervanging ineens van deze armaturen. Daarvoor is een forse investering nodig van bijna € 1,3 miljoen bij statisch dimmen (scenario 1) of ruim € 1,5 miljoen bij dynamisch dimmen (scenario 2). Inclusief de armaturen die de komende 10 jaar op basis van hun economische levensduur worden vervangen bedragen daarmee de totale vervangingskosten in de planperiode van het beleidsplan € 2,03 miljoen bij statisch dimmen en € 2,41 miljoen bij dynamisch dimmen. Met vervanging ineens wordt direct een structurele besparing op de energiekosten en onderhoudskosten gerealiseerd, waardoor de netto kosten bij statisch dimmen € 1,80 miljoen bedragen en bij dynamisch dimmen € 2,18 miljoen.

Wij constateren dat de led-verlichtingsindustrie nog volop in ontwikkeling is en er kwalitatief steeds betere verlichtingsarmaturen voor lagere prijzen worden aangeboden. Daarom zijn in het beleidsplan ook twee scenario's doorgerekend (op prijspeil 2015) op basis van de thans beschikbare vervangingsbudgetten van € 191.000 per jaar.

In scenario 3 is uitgegaan van statisch dimmen. In dit scenario kunnen per jaar ca. 350 armaturen worden vervangen, waardoor in de looptijd van het beleidsplan 89% van de benodigde vervangingen worden uitgevoerd, en dus 11% "achterstallig onderhoud" resteert. De netto vervangingskosten, inclusief dit achterstallig onderhoud, bedragen ruim € 1,89 miljoen. Het resterende achterstallig onderhoud bedraagt € 146.300 en kan binnen een jaar worden ingelopen. Uit de berekeningen blijkt dat een energiebesparing van 20% in 2020 ook op deze wijze haalbaar is.

Scenario 4 gaat uit van de toepassing van een dynamische dimsysteem. Gelet op de hogere aanschafkosten kunnen in dit scenario maximaal 300 armaturen per jaar worden vervangen, in totaal 66% van de armaturen. Er resteert dus aan het einde van de looptijd 34% achterstallig onderhoud ten bedrage van bijna € 528.000. De netto vervangingskosten inclusief dit achterstallig onderhoud bedragen ruim € 2,28 miljoen. Het inlopen van dit achterstallig onderhoud duurt drie jaar.

Ook de vervanging volgens deze scenario's (3 en 4) gaat gepaard met lagere energiekosten en lagere onderhoudskosten. Die kosten dalen echter slechts geleidelijk doordat per jaar ca. 6-7% van de armaturen kan worden vervangen (ca. 300-350 stuks). Deze vervangingskosten zijn meegerekend in de netto kosten.

De resultaten van de vier scenario's zijn weergegeven in onderstaande tabel.

TABEL 2: FINANCIËLE RESULTATEN SCENARIO'S

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Beleidsplan tabel	5.1 (blz.34)	5.2 (blz.35)	5.3 (blz.36)	5.4 (blz.36)
Dimtype	statisch	dynamisch	statisch	dynamisch
"achterstallig" ³ vervangen	€ 1.288.830	€ 1.536.740	€ 1.142.530	€ 1.008.820
regulier vervangen	€ 748.020	€ 881.730	€ 748.020	€ 881.730
nergiebesparing (KWh) totaal	2.421.000	3.309.000	1.492.000	1.900.000
nergiebesparing in 2026 t.o.v 2013 (%)	35,7	49,3	33,6	42,1
nergiebesparing 2016-2026	€ 160.100	€ 218.200	€ 98.600	€ 126.100
besparing onderhoud 2016-2026	€ 72.300	€ 19.100	€ 43.800	€ 11.500
Restant "achterstallig" vervangen	€ 0	€ 0	€ 146.300	€ 527.920
Nettokosten totaal	€ 1.804.450	€ 2.181.170	€ 1.894.450	€ 2.280.870

³ "achterstallig onderhoud/vervangen" is gerelateerd aan de economische levensduur van 20 jaar en houdt niet in dat defecte verlichting niet is/wordt gerepareerd of vervangen.

Statisch of dynamisch dimmen

De berekeningen voor vervanging door dimbare led zijn uitgevoerd voor statisch en dynamisch dimmen van de verlichting.

Bij statisch dimmen wordt elk armatuur voorzien van een programmeerbare dim-module. Er wordt een vast dimregime ingesteld (bijvoorbeeld 100% licht van zonsopgang tot 23.00, 70% van 23 tot middernacht, 50% van 0 tot 6 uur, 70% van 6 tot 7 en 100% van 7 tot zonsopgang), dat achteraf wel kan worden aangepast.

Bij dynamisch dimmen is elk armatuur op afstand bedienbaar via een besturingssysteem. Daarmee kunnen dimregimes worden ingesteld, of bij calamiteiten of evenementen het verlichtingsniveau worden verhoogd, maar ook storingen automatisch worden gemeld.

Overwegingen van het college

Keuze scenario

Wij zijn van mening dat met een *geleidelijke* vervanging van de verlichting het beste gebruik gemaakt kan worden van de ontwikkelingen in techniek en prijs van led-verlichting.

De doelstellingen van het Energie-akkoord 2013⁴ willen wij daarbij wel halen. Tevens menen wij dat de fors hogere aanschafkosten van een dynamisch systeem niet opwegen tegen de voordelen, en opteren daarom voor het toepassen van statische dimmers.

Wij stellen uw raad daarom voor te kiezen voor scenario 3, geleidelijke vervanging van de verlichtingsarmaturen door statisch dimbare ledverlichting, waarbij het huidige beschikbare vervangingsbudget bepalend is voor het tempo van de vervanging.

N.B. Op basis van de berekeningen is scenario 1 goedkoper. Wij verwachten echter dat de prijsontwikkeling en de hogere energiebesparing die led-verlichting nog steeds doormaakt het verschil in kosten compenseert (de berekening is immers gemaakt op prijspeil 2015 met de huidige stand ter techniek).

Beheerplan openbare verlichting 2016-2019

Volgens de Verordening financieel beheer Bloemendaal 2016 dient de gemeenteraad elke vier jaar een beheerplan vast te stellen voor een aantal kapitaalgoederen, waaronder de openbare verlichting.

Met de keuze voor scenario 3 worden de financiële en technische uitgangspunten voor vervanging van de verlichting zodanig vastgelegd dat wij u voorstellen deze keuze als beheerplan 2016-2019 gelijktijdig met het beleidsplan vast te stellen, opdat wij direct kunnen beginnen met de uitvoering van de vervangingen.

Wij houden u jaarlijks (via raadsbrieven en de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in de begroting) op de hoogte van de concrete vervangingsprojecten en bieden u in de eerste helft van 2019 een beheerplan aan voor de periode 2020-2023. In dat beheerplan wordt een evaluatie van de beheeractiviteiten in 2016-2019 opgenomen.

Middelen

In de meerjarenbegroting zijn structurele budgetten opgenomen voor onderhoud en vervanging van openbare verlichting. Het vervangingsbudget is met ingang van 2016 structureel verhoogd met € 85.000 per jaar, met het doel in 15 jaar alle verlichtingsarmaturen te kunnen vervangen door led. Het totale vervangingsbudget bedraagt daarmee € 191.000 per jaar. Voor regulier onderhoud is daarnaast jaarlijks € 73.000 beschikbaar.

Aangezien de kostenberekening van het door ons voorgestelde scenario 3 is gebaseerd op dit beschikbare budget heeft deze keuze geen financiële gevolgen voor de meerjarenbegroting.

Duurzaamheidsaspecten

Ons streven naar een duurzame openbare verlichting komt in dit beleidsplan tot uiting in een de volgende aspecten: De keuze om de verlichting in het buitengebied niet uit te breiden en waar mogelijk te verminderen;

---

⁴ 20% energiebesparing t.o.v. 2013 en 40% slim energiemanagement in 2020, 50% energiebesparing in 2030

- De keuze voor dimmen van de verlichting uit oogpunt van energiebesparing;
- Toepassen van energiezuinige en onderhoudsarme led-verlichting;
- Toepassen van energielabel C voor nieuwe installaties (waarmee een hogere ambitie wordt vastgelegd dan het duurzaamheids criterium dat agentschap.nl (<http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/duurzaam-inkopen>) tot 2015 hanteerde (label D));
- Voorkomen van lichthinder en beperken van strooilicht;

Bij de uitvoering van het beleidsplan zal verder invulling worden gegeven aan het verduurzamen van de verlichting, bijvoorbeeld door te kiezen voor armaturen met een lange levensduur.

Participatie

Dit beleidsplan beschrijft algemene uitgangspunten voor openbare verlichting in de hele gemeente. Burgerparticipatie, ofwel het betrekken van de burgers/belanghebbenden bij de vorming van het beleid rond openbare verlichting, hebben wij niet toegepast. Het abstractieniveau, de beperkte keuzevrijheid en de vele verschillende invalshoeken van het onderwerp maken de bij burgerparticipatie horende open verkenning naar problemen en oplossingen naar onze mening niet goed haalbaar op beleidsniveau.

Bij de uitvoering van het beleid zien wij meer mogelijkheden voor burgerparticipatie, bijvoorbeeld door de bewoners van een wijk of straat te betrekken bij de keuze voor een verlichtingsarmatuur. Overheidsparticipatie, ofwel als gemeente meedoen aan een initiatief van bewoners, is op dit beleidsplan niet van toepassing.

Binnen de gemeentelijke organisatie is participatie toegepast in de vorm van een workshop waarin uit verscheidene werkgebieden (o.a. beheer, handhaving, sociaal domein, natuur) input is geleverd voor het opstellen van de beleidsuitgangspunten. Die input is met het ingenieursbureau uitgewerkt en in de beleidsuitgangspunten verwerkt.

Communicatie

Na vaststelling van het beleidsplan kan de keuze voor energiezuinige ledverlichting via een persbericht en de website bekend worden gemaakt.

Samenwerking met Heemstede

De gemeente Heemstede heeft eind 2012 een beleidsplan vastgesteld tot en met 2017. Het ambitieniveau in dat plan gaat minder ver dan in dit beleidsplan wordt voorgesteld. Dit beleidsplan is daarom niet samen met Heemstede opgesteld. Wel informeren wij Heemstede over het beleidsplan, zodra dit in de Bloemendaalse raad is vastgesteld. Op uitvoeringsniveau wordt samengewerkt met Heemstede. Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt al sinds 2013 gezamenlijk aanbesteed en de mogelijkheden tot gezamenlijke inkoop van led-armaturen worden onderzocht.

Vervolgproces/evaluatie

Na vaststelling van het beleidsplan beginnen wij met de wijkgerichte vervanging van de verlichtingsarmaturen door led, waarbij wij ons in eerste instantie richten op vervanging van de oudste armaturen in delen van Aerdenhout, Bennebroek en Bloemendaal.

In de eerste helft van 2019 zullen wij u een beheerplan openbare verlichting 2020-2023 ter vaststelling aanbieden. Dat zal in ieder geval een evaluatie van de tot dan uitgevoerde vervangingsprojecten bevatten.

Bijlagen

- Beleidsplan openbare verlichting gemeente Bloemendaal 2016 tot 2026 (Tauf, februari 2016), corsanummer 2016005811